

Sykehuset Innlandet HF
Styremøte 21.06.2023

SAK 053 – 2023.

STYRENDE DOKUMENTER FOR SYKEHUSET INNLANDET HF I 2023

Forslag til vedtak

Styret er kjent med og tar oversikten over styrende dokumenter i Sykehuset Innlandet HF til etterretning.

Brumunddal, 14. juni 2023.

Alice Beathe Andersgaard
administrerende direktør

Bakgrunn

Denne saken gir en oversikt over de sentrale styrende dokumenter som legger føringer for virksomheten i Sykehuset Innlandet.

Styresak 030-2023 «*Styrende dokumenter for Helse Sør-Øst RHF i 2023*» fra Helse Sør-Øst RHF vedlegges (Vedlegg 1).

Saksframstilling

Helseforetaksloven fastsetter de rettslige rammene for eiers, styrets og administrerende direktørs myndighet. Det regionale helseforetakets eierstyring skal skje gjennom:

- fastsetting av vedtekter
- oppnevning av styremedlemmer
- gjennom enkeltstående vedtak i foretaksmøter

Helseforetaksloven og spesialisthelsetjenesteloven utgjør det overordnede rammeverket for spesialisthelsetjenesten. Spesialisthelsetjenestelovens formål er etter § 1-1 å fremme folkehelse og å motvirke sykdom, skade, lidelse og funksjonshemning. Videre har loven som formål å bidra til å sikre tjenestetilbudets kvalitet, likeverdig tjenestetilbud, til best mulig ressursutnyttelse og at tjenestetilbudet er tilgjengelig for pasientene og tilpasset pasientenes behov.

- LOV-2001-06-15-93: Lov om helseforetak m.m. ([lenke](#))
- LOV-1999-07-02-61: Lov om spesialisthelsetjenesten m.m. ([lenke](#))

Helse Sør-Øst RHF sin veileder for styrearbeid er basert på en veileder som er utarbeidet av Helse- og omsorgsdepartementet.

- Regional veileder for styrearbeid i helseforetak ([lenke](#))

I foretaksmøtet fastsetter Helse-Sør Øst RHF vedtekter for helseforetakene i foretaksgruppa. Vedtektene for Sykehuset Innlandet ble vedtatt i foretaksmøtet 3. juni 2009, sist endret i foretaksmøtet 16. februar 2022.

- Vedtekter for Sykehuset Innlandet ([lenke](#))

Styret i Sykehuset Innlandet har utarbeidet instruks for sin virksomhet og for administrerende direktør. Disse instruksene revideres annet hvert år etter oppnevning av nye styrever:

- Instruks for styret i Sykehuset Innlandet (styresak 027-2019) ([lenke](#))
- Instruks for administrerende direktør (styresak 027-2019) ([lenke](#))

Det er også utarbeidet etiske retningslinjer som gjelder i foretaksgruppen Helse Sør-Øst:

- Etiske retningslinjer i Helse Sør-Øst ([lenke](#))

Sykehuset Innlandet sin visjon, virksomhetside og verdier er i tråd med tilsvarende for Helse Sør-Øst RHF:

- Visjon, virksomhetside og verdier i Sykehuset Innlandet ([lenke](#))

Styringsbudskap

Sykehuset Innlandet mottar årlig dokumentet «*Oppdrag og bestilling*» fra Helse Sør-Øst RHF som er det samlede styringsbudskapet fra eier. Det kommer også årlig et tilleggskokument til oppdragsdokumentet som inneholder nye styringskrav for inneværende år.

- Oppdrag og bestilling ([lenke](#))

Styringskravene i «*Oppdrag og bestilling 2023*» følges opp gjennom året og blir rapportert i en årlig melding som etter styrebehandling i Sykehuset Innlandet, oversendes til Helse Sør-Øst RHF.

I henhold til økonomireglementet i Staten utarbeides det en årsrapport med årsberetning og revisorgodkjent regnskap.

- Årlig melding 2022 ([lenke](#))
- Årsrapport 2022 ([lenke](#))

Strategidokumenter

Helse- og omsorgsdepartementet utarbeider hvert fjerde år Nasjonal helse- og sykehusplan som inneholder de nasjonale føringene for videreutvikling av sykehusene.

- Nasjonal Helse og sykehusplan for perioden 2020-2023 ([lenke](#))

Nasjonal helse- og sykehusplan følges opp gjennom regionale og lokale utviklingsplaner, sist for perioden 2018-2035. I de lokale utviklingsplanene beskriver helseforetakene utviklingen av virksomheten for å møte framtidig behov for helsetjenester. Den regionale utviklingsplanen til Helse Sør-Øst RHF baserer seg på utviklingsplanene fra helseforetakene i regionen.

De lokale utviklingsplanene fra helseforetakene og regional utviklingsplan fra Helse Sør-Øst, støtter sammen opp om overordnede felles formål beskrevet i Nasjonal helse- og sykehusplan.

- Regional utviklingsplan Helse Sør-Øst 2040 ([lenke](#))
- Utviklingsplan for Sykehuset Innlandet HF 2022-2039 ([lenke](#))

Virksomhetsstrategi for 2023-2026 for Sykehuset Innlandet og økonomisk langtidsplan 2023-2026 ble vedtatt i styremøte 25. mai 2022, i sak 038-2022 «Virksomhetsstrategi for sykehuset Innlandet 2023-2026» og sak 039-2022 «Økonomisk langtidsplan 2023-2026».

I styremøte 22. mai 2023, i sak 043-2023 ble «Virksomhetsstrategi for 2024-2027 ([lenke](#)) for Sykehuset Innlandet» vedtatt.

Virksomhetsstrategien definerer prioriterte mål for Sykehuset Innlandet og er en operasjonalisering av utviklingsplanen.

Hensikten med dokumentene er at det skal bli en tydelig sammenheng mellom faglige mål i virksomhetsstrategien og rammene i økonomisk langtidsplan for samme planperiode. Dokumentene blir slik gjensidig avhengige av hverandre og begge rulleres årlig.

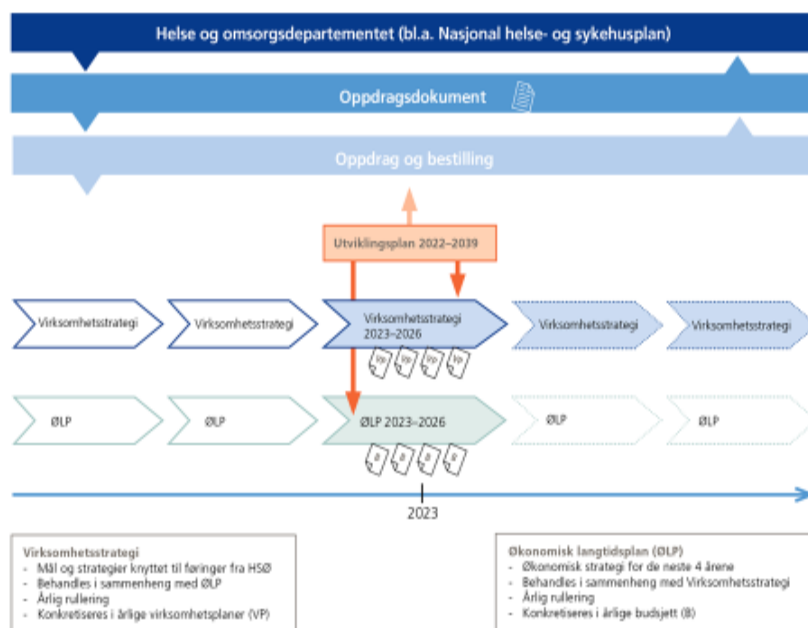
- Virksomhetsstrategi 2023-2026 ([lenke](#))
- Økonomisk langtidsplan 2023-2026 ([lenke](#))
- Virksomhetsstrategi 2024-2026 ([lenke](#))

Operasjonalisering av strategidokumentene

For å følge opp virksomhetsstrategien skal det utarbeides årlige virksomhetsplaner på foretaks- og divisjonsnivå. Virksomhetsplanen på foretaksnivå konkretiserer hovedmål, ambisjonsnivå og prioriterte mål for inneværende år. Oppfølging av styringskravene i oppdragsdokumentene fra Helse Sør-Øst RHF er en del av virksomhetsplanene. På samme måte er årsbudsjett basert på føringer og prioriteringer i økonomisk langtidsplan. De årlige investeringene innenfor bygg, medisinsk-teknisk utstyr (MTU) og IKT fordeles årlig i investeringsbudsjettet som vedtas av styret i desember.

- Virksomhetsplan på foretaksnivå for Sykehuset Innlandet 2023 ([lenke](#))
- Budsjett 2023 ([lenke](#))

Sammenheng mellom de ulike styringsdokumentene i Sykehuset Innlandet kan visualiseres slik:

Virksomhetsstyring og internkontroll

«Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten» skal bidra til faglig forsvarlige helse- og omsorgstjenester, kvalitetsforbedring og pasient- og brukersikkerhet, samt at øvrige krav i helse- og omsorgslovgivningen etterleves. Forskriften tydeliggjør krav til at det etableres og gjennomføres systematisk styring (internkontroll) av virksomhetens aktiviteter ([lenke](#)).

Helse Sør-Øst RHF har i samarbeid med helseforetakene utarbeidet eget rammeverk for virksomhetsstyring gjeldende fra 24.09.2020. Effektiv virksomhetsstyring forutsetter at det er etablert en god internkontroll (intern styring og kontroll) i virksomheten som kan bidra til å forhindre styringssvikt, feil og mangler.

- Rammeverk for virksomhetsstyring, intern styring og kontroll, i Helse Sør-Øst RHF ([lenke](#))

Internkontroll er systematiske tiltak som skal sikre at virksomheten planlegger, organiserer, utfører og vedlikeholder sine aktiviteter i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av lov og forskrift. Internkontrollen skal sikre at lover, forskrifter, retningslinjer og andre myndighetskrav er kjent i virksomheten og etterleves i det daglige arbeidet.

Sykehuset Innlandet er underlagt tre ulike forskrifter om internkontroll:

- Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten ([lenke](#))
- Forskrift om systematisk helse, miljø og sikkerhetsarbeid i virksomheter ([lenke](#))

- Forskrift om internkontroll for å oppfylle kravene i næringsmiddeloggivningen ([lenke](#))

Det er utarbeidet egen prosedyre for virksomhetsstyring i Sykehuset Innlandet:

- Virksomhetsstyring intern styring og kontroll ([lenke](#))

Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring stiller krav i § 8 f – Plikten til å evaluere:

«minst en gang årlig systematisk gjennomgå og vurdere hele styringssystemet opp mot tilgjengelig statistikk og informasjon om virksomheten for å sikre at det fungerer som forutsatt og bidrar til kontinuerlig forbedring av virksomheten.»

I dette arbeidet gjennomføres årlig ledelsens gjennomgåelse (LGG) som legges fram som del av tertialrapporteringen til styret i Sykehuset Innlandet. Formålet er å avdekke om styringssystemet er hensiktsmessig, tilstrekkelig og effektivt; herunder å avdekke om det er satt de rette målene, om målene nås, om resultatene er som forventet, om det har vært alvorlig svikt på noen områder, og om det er risiko for alvorlig svikt i fremtiden (internkontroll og risikostyring).

Det er utarbeidet egen prosedyre for ledelsens gjennomgåelse i Sykehuset Innlandet:

- Ledelsens gjennomgåelse ([lenke](#))

Styrets rolle i virksomhetsstyring

«Instruks for styret i Sykehuset Innlandet» punkt. 4.2 omhandler styrets rolle i virksomhetsstyring:

Styret skal påse at foretaket styrer og kontrollerer virksomheten for å forebygge, forhindre og avdekke svikt. Dette omfatter internkontroll som ledelsesverktøy for å sammenfatte systemer, prosesser og rutiner som gjennomføres. Internkontrollen skal gi:

- Målrettet og effektiv drift herunder medisinsk forsvarlig beredskap og utredning og behandling
- Pålitelig styringsinformasjon, herunder korrekt rapportering av kvalitet og pasientsikkerhet, aktivitet, bemanning, økonomi og annen informasjon
- Overholdelse av lover, regler, styringskrav og selvpålagte krav, herunder spesielt etiske retningslinjer

En god virksomhetsstyring forutsetter at det er etablert internkontroll i virksomheten som kan bidra til å forhindre styringssvikt, feil og mangler. Styret har ansvar for at internkontrollen blir fulgt opp i et tilstrekkelig omfang og på en systematisk måte. Styret skal videre påse at det blir truffet tiltak for å korrigere svikt, deriblant å følge opp rapporter fra ulike tilsyn.

Risikostyring

Risikostyring er en integrert del av mål- og resultatstyringen i foretaket og handler om at ansatte, og spesielt ledere, må kjenne til og håndtere risikoer som kan true god og effektiv måloppnåelse. Risikostyring er å kjenne til og aktivt håndtere forhold eller hendelser som kan påvirke arbeidet med å nå målene. Det er utarbeidet egen prosedyre og metodikk for gjennomføring av risikovurderinger i Sykehuset Innlandet:

- Risikostyring i Sykehuset Innlandet ([lenke](#))

Tilsyn og interne revisjoner

Tilsyn

Statlig tilsyn er statlige myndigheters utadrettede aktivitet for å påse at lover og forskrifter etterleves.

Hovedansvaret for tilsyn med sosialtjenester, helsetjenester og helsepersonell er etter sosialtjenesteloven og helsetilsynsloven tillagt Statens helsetilsyn og Statsforvalteren.

- Statens legemiddelverk har tilsyn med medisinsk-teknisk utstyr, og fører tilsyn med produksjon og forsyning av legemidler.
- Arbeidstilsynet fører tilsyn med at bestemmelsene i arbeidsmiljøloven følges.
- Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap overvåker at produktkontroll- og elektrisitetslovgivningen følges.
- Direktoratet for strålevern og atomsikkerhet fører tilsyn med at helsetjenestens bruk av ioniserende stråling til diagnostiske og terapeutiske formål skjer i henhold til forsvarlige rutiner og gjeldende regler.
- Mattilsynet har tilsyn med næringsmiddelhåndteringen i helseinstitusjoner.
- Det kommunale branntilsynet fører tilsyn med at brannlovgivningen følges.

I tillegg fører en rekke andre myndigheter tilsyn med at virksomheter i helsetjenesten følger lover og forskrifter som har allmenn gyldighet i samfunnet.

Interne revisjoner – Konsernrevisjonen Helse Sør-Øst

Styret i Helse Sør-Øst RHF har oppnevnt et eget revisjonsutvalg som har som formål å bidra til å ivareta styrets tilsyns- og kontrolloppgaver. Instruks for revisjonsutvalget revideres annet hvert år.

- Instruks for styrets revisjonsutvalg ([lenke](#))

Konsernrevisjonen Helse Sør-Øst har ansvar for internrevisjon i det regionale helseforetaket og helseforetakene som det regionale helseforetaket eier. Konsernrevisjonen sin rolle og ansvar følger av helseforetaksloven § 37a.

Konsernrevisjonen er organisert under styret i Helse Sør-Øst RHF og rapporterer til styrets revisjonsutvalg (funksjonelt) og administrerende direktør for Helse Sør-Øst RHF (administrativt).

- Instruks for konsernrevisjonen HSØ ([lenke](#))

Det utarbeides årlig en revisjonsplan med beskrivelse av hvilke internrevisjoner som skal gjennomføres i foretakene. Revisjonsplanen skal være basert på risikovurderinger knyttet opp mot overordnede strategier og mål for foretaksgruppen. Sykehuset Innlandet gir årlig innspill til aktuelle saker gjennom egen sak som vedtas av styret i Sykehuset Innlandet.

Interne revisjoner Sykehuset Innlandet

Interne revisjoner benyttes av Sykehuset Innlandet som et virkemiddel for å kontrollere etterlevelse av lovkrav og for å avdekke forbedringsområder. Foretakets internrevisjon er basert på internkontrollforskriftene og kriterier for god virksomhetsstyring. Det utarbeides en egen styresak med oversikt over planlagte foretaksrevisjoner det kommende året.

Lenke til helseforetakets prosedyre for:

- Intern revisjon ([lenke](#))
- Eksterne tilsyn – gjennomføring ([lenke](#))

Styret orienteres årlig om åpne avvik etter tilsyn og plan og status for interne revisjoner i egen styresak, samt i tertialrapportene.

Administrerende direktørs vurdering

Denne samlede oversikten er ment å gjøre dokumentene tilgjengelig på en enkel måte for styrets medlemmer. Administrerende direktør anbefaler at styret tar oversikten til etterretning.

Vedlegg: Helse Sør-Øst RHF styresak 030-2023 «[Styrende dokumenter for Helse Sør-Øst RHF i 2023](#)»